

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan
praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predp. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inzerate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravništvo „Mira“
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje štev. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Leto XXIV.

V Celovcu, 12. januarja 1905.

Štev. 2.

To je vzrok.

(Dopis narodnjaka.)

V novem letu smo! Nihče ne ve, kaj nam bo prineslo, kaj je skritega v njem, a vemo, da moramo biti pripravljeni na vse. Pripravljeni, ker vsak izmed nas bo prej ali slej moral narediti račun o svojem delovanju.

Račun! Pomenljiva beseda! Brez računa ni reda, brez reda ni življenja. Nered je oče zmešnjav! Zato pa vsak gospodar, vsak trgovec in obrtnik napravi ob novem letu red. On napravi račun s seboj in s svojimi uslužbenci, odjemalci in naročniki. Kdor nima reda v računih, tepe sebe in druge; kdor ga pa ima, stori vedno svojo dolžnost, z lahkoto tudi plača, kar je dolžan. Vsak delavec je vreden svojega plačila in to tembolj vreden, kolikor več dela in se trudi za druge.

En sam malomaren član zavira razvoj cele družine in ji jemlje ugled pred svetom. Tudi mi koroški Slovenci smo družina, ki šteje stotisoč udov, a žalibog da tudi niso vsi pridni in marljivi, tudi mi imamo malomarnežev med seboj. Drugače, boljše bi stalo z nami v vsakem oziru, ko bi vsak izmed nas storil svojo dolžnost. Do danes pa se mora trditi, da so odločeni za narodno delovanje samo gotovi krogi in posamezne osebe, kakor da bi bilo vse narodno delo, vsa narodna požrtvovalnost intabulirana na njihovih hrbtih. Veliko med nami jih spi, še več pa drema. A tudi takih ne manjka, ki vse kritikujejo, a se kritike bojijo kakor mačka vode. Za vse drugo vedó, samo za svojo narodno dolžnost ne! Podpirati narodne naprave jim je deveta briga. — Kakor živ človek krvi, tako potrebujemo koroški Slovenci naš „Mir“ in davno že bi bila živa potreba, da bi izhajal po dvakrat na teden. Z opravičeno nezadovoljnostjo smo izvedeli iz njega zadnjih števil, kdo onemogočuje ta prepotrebni narodni in gospodarski naš korak. Narodna malomarnost in popustljivost tistih naročnikov je vzrok, kateri bi gotovo ne ugovarjali, ako bi izhajal „Mir“ z zlatimi črkami tiskan. Ti ljudje ne napravijo računa sami s seboj ob novem letu. Ne storijo, kar bi lahko storili; kajti štiri krone v celih dvanajstih mesecih si vsak varčen dinar lahko prihrani in za svojo duševno hrano izda. Vsak delavnik en vinar in vsako nedeljo dva, to vendar ni davek, ki bi človeku

sapo zaprl! Kar manjka, je dobra volja, kjer pa ni volje, tam nikdar ni potrebnega denarja. Poglejmo naše nasprotnike — rdečica nas mora oblititi, ko opazujemo njih celovanje.

Proč torej z neredom! Malomarnost in nered zavirata razvoj naš, proč z njima! Kaj pomaga posvetovanje in delovanje merodajnih narodnjakov, če ne stori vsak izmed nas svoje dolžnosti? Dolžnost naša pa je, da vsak vzame na svoja ramena toliko narodnega dela in toliko narodnega davka, kolikor ga izvršiti in nositi more. Kdor tega ne stori, je naš grobokop, pa naj hodi v svili ali v raševini.

Sto tisoč nas je in ne bi mogli vzdržati edinega našega lista po dvakrat na teden? Odračunajmo otroke, kaline in čuke, nas ostaneta še dobri dve tretjini mož in žen slovenske korenine. Ne zanašajmo se drug na drugega, ampak vsak naj skuša prekositi drugega, tako v delavnosti kakor v požrtvovalnosti za blagor nas vseh! — Domislil sem se dogodka, ki se je pripetil v našem kraju nekemu tesarskemu mojstru pri vzdigovanju kozolca (stoga). Pri takem delu je potrebno veliko ljudi. Dotični mojster je napravil vse, kar je bilo k izvršitvi tega dela potrebno, razvrstil ljudi in dal povelje „auf“! Pa ni šlo. Še enkrat, a stebri se ne premaknejo od tal. Nevoljen zaupije: „Vs ta ženč!“ (slabi) preč! Odstopil ni nobeden, a stebri so šli od tal, kakor bi imeli peruti. Zanašali so se ljudje drug na drugega, zato ni šlo; a slab (zanič) nobeden ni hotel biti in — izvršili so delo z lahkoto. Ali ni v narodnem oziru ravno tako? Ni li malomarnost mlačnih in zanašanje drugega na drugega vzrok, da narodna stavba na Koroškem ne gre od tal?

Kdor boče imeti red in pravico, mora z obema začeti pri samem sebi. Ko je naše politično društvo le nekoliko začelo dremati, takoj so frčale ostre pušice okolu odbora; a zdaj, ko je odbor nov in delaven, rastejo mu samo skrbi in naraščajo zahteve; a kje je podpora? Kako naj izvršuje odbor svojo nalogo, če se podpira tako, da se z naročnino na njegov organ, naš „Mir“, redno na dolgu ostane? Pri le nekoliko dobri volji in narodni vztrajnosti bi „Mir“ lahko izhajal po dvakrat na teden, in če bi imel tudi samo koroške naročnike!

*) Ženči = zaniči = zanič.

Tako pa nam je zapela božična „Mirova“ številka tužno pesem v tej zadevi in to po vsi pravici. Sami smo krivi, če nas bijejo naši nasprotniki po zobeh!

Res je, da so šole v slovenskem Gorotanu „hudiča vredne“, a v tem večji meri je potem naša dolžnost, izobraževati se v političnem in gospodarskem oziru, brati knjige družbe sv. Mohorja, naročati, plačati in brati „Mir“ in pristopiti kot ud političnemu društvu za Slovence na Koroškem. Že več let obstoja to prepotrebno naše društvo in koliko ima udov? Kdo pride na občni zbor tega društva? Koliko kmetov? Pisec tega še premalo ostrega članka pozna udeležnike občnega zbora političnega društva večinoma že po imenu, po obrazih pa vse! Mi, ki smo bili v političnem oziru Nemcem mojstri, danes občudujemo njihov napredek, našo narodno lekarno pa prepuščamo usodi. Tako ne sme iti naprej! Novo leto nas naj napoji z novim, s svežim življenjem in marljivim, vztrajnim delovanjem za blagor slovenskega naroda na Koroškem. Vsi na krov! Domovina pričakuje, da bo vsak izmed nas storil svojo dolžnost!

G.

Koroške novice.

Zakon o 120% nakladi na užitinski davek potrjen. Uradna ali vsaj poluradna „Klagenfurter Zeitung“ je v svoji prvi letošnji številki prinesla uradno vest, da je dne 3. novembra l. l. sklenjena deželna postava o pobiranju 120% deželne naklade na državni užitinski davek dobila najvišje potrjenje. Posledice se že kažejo, kajti gostilničarji so nastavili vino za celih 16 vinarjev dražje nego je bilo prej. Modrost dr. Arturja Lemischa, ki je zagotavljal, da bo vino le 8 vinarjev dražje, se je sedaj pokazala v res imenitni luči. Najboljši protest proti temu odiranju ljudstva je pač bojkotiranje vina.

V zadevi slovenskih matrik. „Reichspoštni“ pseudostrokovnjak se je zopet oglašil. Ni mu bilo dovolj, da je s svojim vse Slovenstvo žalečim člankom izval boj, ne, sedaj se hoče še prati in bogvé kaj še drugega. Predbaciva nam besedo „lopov“, katero je izlekel iz celega sestavka, ter si z njeno pomočjo želi kovati dobiček za svoje bedasto sumničenje posameznih odločnih slovenskih duhovnikov,

na njegovo samozavest ni nič bolj vplivalo, kakor ako bi mu povedal, da je nekdo ukradel mojega psa. Povabil me je, da se vsedem in rekel mirno: „Dovolite, da za trenutek celo stvar premislim.“

S temi besedami se je vsedel k svoji uradni mizi in uprl glavo v svoje roke. Na drugem koncu sobe je delalo nekoliko drugih uradnikov; praskanje njihovih peres je bilo edini glas, ki ga je bilo čuti naslednjih šest ali sedem minut. Med tem časom je sedel nadzornik globoko zatopljen v misli. Na vsezadnje je povzdignil svojo glavo in v odločnih potezah njegovega obraza je bilo videti nekaj, kar mi je pričalo, da so njegovi možgani dovršili svoje delo in da je njegov načrt gotov. Nato je rekel — in njegov glas je bil bolj nizek in izrazovit:

„Slučaj ni navaden. Vsak korak moramo previdno storiti; vsak korak moramo prej zavarovati, predno storimo drugega. In stvar mora ostati tajna — popolnoma in skozi in skozi tajna. Z nikomur ne govorite o celi zadevi, tudi s časnikarskimi poročevalci ne. Jaz hočem skrbeti zanje; gledal bom, da izvedo samo to, kar bi utegnili služiti mojim namenom.“ Pozvonil je; mlad človek je vstopil. „Alarih, reci časnikarskim poročevalcem, da ostanejo še nekoliko časa.“ Mladenič je odšel. „Sedaj pa se lotimo dela — in temeljito. V takih zadevah ni mogoče doseči ničesar brez jasne in natančne metode.“

Vzel je nekoliko papirja in pero. „Sedaj pa ime slona?”

„Hasan Ben Ali Ben Selim Abdalah Mohamed Moise Alhamal Jamsetjeeho Dhuleep Sultan Ebu Bhudpoor.“

Podlistek.

Ukradeni beli slon.

(Spisal Mark Twain. — Po „Nadi“.)

I.

Sledečo čudno zgodbo mi je pripovedoval neki mož, s katerim sem se slučajno seznanil v železniškem vozu. Bil je pravi poštenjak, več kakor sedemdeset let star in njegov skozi in skozi dober, plemenit obraz, njegova resnost in odkritosrčnost, vse je utisnilo nezmotljiv pečat resnice vsaki besedi, ki je prišla iz njegovih ust. Pripovedoval mi je:

Znano vam je, v koliki časti je kraljeval beli slon v Siamu pri ljudstvu one dežele. Znano vam je, da je posvečen kraljem, le kralji ga morejo imeti, in v enem oziru je še celo imenitnejši od kralja, ker ga ne časté samo, temveč ga celo obožujejo. Jako dobro torej; pred kakimi pet leti, ko so med Veliko Britanijo in Siamom nastali prepiri gledé državne meje, se je naenkrat izjavilo, da Siam nima prav. Radi tega je hitro plačal vsako odškodnino, in angleški zastopnik je izjavil, da je zadovoljen in da naj se pozabi, kar se je zgodilo. To je jako dobro došlo siamskemu kralju, in je deloma v dokaz hvaležnosti, deloma pa morebiti tudi, da izbrise vsak še tako majhen preostali sled nevoljnosti, ki bi jo utegnili Anglija gojiti do njega, želel poslati kraljici dar — po orijentaliskih mislih edini gotovi pot, da potolaži sovražnika. To darilo bi ne smelo biti samo res kraljevsko, temveč tudi izvenredno kraljevsko. Zatorej, katero drugo

darilo bi bilo tako sprejeto kakor beli slon? Moje mesto v indijski državni službi je bilo tako, da so me smatrali posebno vrednega časti, da sprovedem to darilo do Njenega Veličanstva. Pripravili so posebno ladijo zame in moje sluge in spremljevalce slona, in v določenem času sem dospel v newyorško luko in nastanil svoje kraljevo blago v krasnih bivališčih v Jersey City. Moral sem nekoliko časa ostati tukaj, da se zdravje živali zopet nekoliko izboljša, predno se nadaljuje pot.

Vse je šlo dobro kakih štirinajst dni — potem pa so se začeli križi in težave. Beli slon je bil ukraden! Sredi noči so me zbudili in obvestili o tej strašni nesreči. Nekoliko trenutkov sem bil popolnoma iz sebe od strahu in bojazni; nisem vedel, kaj naj storim. Polagoma sem se pa umiril in zbral vse svoje moči. In kmalu sem videl svojo pot pred seboj — kajti naravno je bila samo ena pot za pametnega človeka, po kateri je mogel iti dalje. Kakor tudi je bilo pozno, sem vseeno hitel v New York in najel policaja, da mi pokaže pot do glavnega stana detektivov.* Na srečo sem prišel ravno še o pravem času, akoravno je bil načelnik detektivov, slavní nadzornik Blunt, ravno na tem, da se poda domov. Bil je mož srednje velikosti in čokate postave, in kedar je globoko premišljeval, je imel navado skrčiti obrvi in se s prstom zamišljeno trkati ob čelo, kar je moralo vsakogar takoj prepričati, da stoji pred osebo, ki ni navadna. Že en sam pogled nanj je vzbudil v meni zaupanje in nado. Povedal sem mu svojo nezgodo. Prav nič ga ni vznemirilo moje poročilo;

* Skrivni policaj.

češ da so kot „šarfmaherji“ brez vzroka in povoda začeli boj. Nadalje napada naš list, češ da bi kot „Mir“ moral skrbeti za „mir“. Mir da je podlaga vsake kulture, da pa se ne koristi temu, ako se povzroča nove zapletaje v besnem narodnostnem boju. — Dà, seveda, ker se je temu zagrizenemu, fanatičnemu nemškemu nacionalcu, „strokovnjaku“, zljubilo na najnesramnejši način napasti pravice slovenskega naroda, ker je s svojim nebotično bedasto-hudobnim „strokovnjaštvom“ izzval boj, sedaj naj „Mir“ lepo molči in pusti, da bodo različni „strokovnjaki“ na račun katoličanstva ali pod kako drugo pretvezo blatili slovenski narod in mu odrekali tudi najmanjše pravice. Ne, ne boš! „Lopov“ je bil prav na mestu. Več o tem prihodnjič.

Popravek. „Vest, da bo tukajšnji slovenski list „Mir“ od novega leta izhajal po dvakrat na teden, je prestavljalčeva pomota. Ta duhovniški hujškaški list izhaja slej ko prej po enkrat na teden.“ Tako „Freie Stimmen“. — Hvala lepa za blagohotno priporočilo. Prosimo še nadalje.

Omazanost — nemška čednost. Zadnje „štince“ so zapele žalostno pesem o nemški omazanosti. Ta pesem zveni tako-le: „Omazanost je to, da so osebe, katere niso nameravale od novega leta naprej naročiti našega lista, pričakale „slavnostno“ številko, jo obdržale in šele potem list odpovedale. Dà, dà, doživi se marsikaj.“ Tako „štince“. — No, no! Nam se pač zdi, da ljudem, ki so list odpovedali po „slavnostni“ številki, ni bilo za to številko, kajti par listov papirja več ali manj, ali izprevideli so, da tudi „slavnostna“ številka ni nič boljša, kakor so bile druge, in odpovedali so list. Sicer pa ne vemo, kaj naj mislimo o listu, kateri zmerja svoje bivše naročnike z omazanci, ker so prejeli eno številko lista povrh. Res lepa „manira“!

Podkrnos in vseučiliški profesor. Kako malenkostni znajo biti Nemci, dasiravno so morda celo vseučilišni profesorji, od katerih bi se pričakovalo malo več resnosti, nego od navadnih dopisov nemških hujškaških listov, kaže sledeči slučaj. V slavnostni prilogi „Fr. Stimmen“ je napisal neki dr. Fric Pichler, vseučilišni profesor v Gradcu, črtico o nekem bivšem proštu podkrnoskem ter pravi v uvodu: „Kraj (Gurnitz) ne bo štel nad 13 hiš in po zadnjem ljudskem štetju biva baje tamkaj 82 Slovencev, med nami rečeno »bindišarjev«, kateri morebiti niti ne razumejo, kaj je Podkrnos. To je namreč ime njihovega domačega kraja, ker se »Gurnitz« ne glasi dovolj slovansko.“ — Iz teh besed je pač lahko razvideti, kako malenkosten zna biti sivolasni vseučiliški profesor starinoststva in numizmatike, od katerega bi človek pričakoval malo več možatega naziranja. Ali kaj se hoče: od Nemca pač ni pričakovati strpljivosti, če je tudi vseučilišni profesor. Da bi pa zato Podkrnos izgubil svoje slovensko ime, no, tako hudo pa menda tudi ne bo, če bi prav kaj takega mislil kak nemški vseučilišni profesor.

Srebrno kolajno kot drugo častno darilo je prejel na sadni razstavi v Radovljici za razstavljeno sadje in sadni mošt gosp. Matija Prosekar, posestnik v Kotmarivasi. Gosp. Prosekar je bil edini razstavljalec iz Koroškega. Le žal, da se ni udeležilo razstave več slovenskih koroških posestnikov,

kajti razstave so gotovo za napredek gospodarstva najvažnejši činitelj. Na razstavah izpoznajo kupci dobroto pridelkov posameznih krajev, v katere potem zahajajo kupovat. Dotičnik, katerega pridelki so bili odlikovani, gotovo ne bo dolgo čakal na kupca. Naj bi torej v bodoče naši kmetovalci ne zamudili takih prilik. Gosp. Prosekarju, kateri je dobil za svoje pridelke že več odlikovanj, naše najiskrenejše častitke!

Duhovske in cerkvene zadeve. Podelila se je župnija Grebinj č. g. Cvetko-tu Kramarju, kanoniku v Velikovecu; Št. Jur na Vinogradih č. g. Vinkotu Poljancu, provizorju ravnotam. — Prestavljen je č. g. kaplan Peter Serajnik iz Št. Jurja v Zilski dolini v Trbižu. — Preselil se je vpokojeni župnik č. g. Janez Schaubach iz Štebna v Podjurski dolini v Himmelau pri Volšperku in postane spovednik tamošnjih karmeličank. — Svetnikom proglašeni so bili: dne 27. dec. m. l. avgustinec Št. Bellesini; bil je tirolski rojak iz mesta Tridenta; na novega leta dan pa kapucina Agataanga in Kassian, ki sta umrla mučeniške smrti v Abesiniji v Afriki.

† **Matija Kuess.** Prvega v tem letu je smrtna kosa med koroško duhovščino pokosila Slovenca, dekanjskega oskrbnika trbiške dekanije in kn.-šk. duh. svetnika č. g. Matija Kuess-a. Med desetimi umrliimi duhovniki lanskega leta je bilo šest Slovencev. Kakor lani, tako je smrtna kosa tudi letos začela svojo žetev pri Slovencih. Č. g. Matija Kuess je bil rojen dne 23. februarja l. 1847. v Hodišah; latinske šole je dovršil v Celovcu, kjer je tudi vstopil v duhovsko semenišče. Dne 23. jul. 1871. je bil posvečen v mašnika. Kot kapelan je služboval v Dobrlivasi do l. 1876., v Beljaku do l. 1883., v mestni župniji v Celovcu do l. 1886., in od dne 24. avgusta istega leta do svoje smrti je bil župnik v Trbižu. Bil je v trbiški dekaniji dvakrat dekanjski administrator; prvič po smrti žabniškega dekana L. Ferénika, in drugič po bolezni č. g. S. Ineko-ta, sedanjega župnika v Žabnicah. Rajni je bil tudi zelo marljiv v vojaškem dušnem pastirstvu na Trbižu, za kar si je iztekel mnogo zaslug. Bil je nad vse marljiv duhovnik in tudi svojega naroda ni pozabil, dasi je služboval skoro izključno med nemškim prebivalstvom. Njegov blagi značaj in posebno še njegovo gostoljubnost vedo ceniti njegovi ožji prijatelji in znanci. Kot plačilo za njegovo trudapolno in neumrljivo delovanje v vinogradu Gospodovem mu je Bog dne 8. t. m. v njegovem 57. letu podelil boljšo večnost. Blag mu bodi spomin! N. v m. p.!

Umeščen je bil zadnji nedeljo dne 8. t. m. na župnijo Črneče pri Spodnjem Dravogradu naš vrli duhovnik in narodnjak č. g. Josip Zeichen. Na mnoga leta!

Odpoved. Za dan 22. t. m. nameravana shoda v Melvičah in Sv. Štefanu na Zili se ta dan ne bodeta vršila, pač pa enkrat pozneje. Čas sporočimo pravočasno.

Izostal je v današnji številki vsled obilice drugega gradiva članek o umrlem g. prof. Wangu. Članek dokončamo prihodnjič.

St. Jakob v Rožu. Ali ste že slišali, kako so mamka Hribernica v skrbeh zaradi Slovencev? Nekdo je pravil, da jim je morda pred kratkim

žolč prekipel, ker dva možakarja nista hotela poslušati njihovega nasveta, da naj nikar ne bosta tako neumna in naj ne dasta ničesar za narodno šolo. Skrbna mamica Slovencev, — Bog mi ne šteje teh lažljivih besed v zlo — tudi mi smo v skrbeh, da bi vam žolč v resnici ne prekipel in da bi ne obrnili hrbta vaši krēmi vsi Slovenci, kakor so že storili nekateri, ki niso marali poslušati vaših dobrohotnih nasvetov!

Št. Jakob v Rožu. Predor skozi Karavanke napreduje zelo počasi. Na kranjski strani nagaja delavcem voda in škodljivi plini, na naši strani pa velika množina vode, kljub temu, da jo neprenehoma odvajajo po cevih. Dočim so prej prevrtali gore po sedem metrov na dan, napredujejo zdaj le še za poldrug ali celo samo za en meter na dan. Takih ovir ni nihče pričakoval. Stari ljudje so baje prerokovali, še predno se je sezidala proga Celovec-Beljak in še torej ljudje o železnici niti pojma niso imeli, da bodo naredili od Celovca do Beljaka železno kačo; enako bodo skušali napraviti tudi iz Celovca do Podrožice in skozi goro Rožčico na Kranjsko, a je ne bodo mogli dodelati. Prvo se je izpolnilo, drugo pa se z ozirom na razvito tehniko današnje dōbe le ne bo, četudi so zapreke mnogo večje, nego se je prvotno računalo.

Na potu v šentjakobsko šolo. Barabček: „Veš, Karol, nocoj je pri nas v Podrožici pogorela najlepša baraka.“ Karol: „Ej, kaj pa to nam koristi? Vsako poslopje končno izgine, samo naša sedanja neumna šola ne!“

Boden pod Vrtačo. Kdor se misli ženiti letošnji „predput“, mora imeti dovoljenje v to poklicanega „faktorja“ v osebi nekdanjega narodnjaka, kateremu pa je zadnji čas postala „narodnost“ deveta briga. Z glasovi slovenskih kmetov je prišel mož v občinski odbor, ali ko je imel enkrat klobuk na glavi, jim je pa pokazal roge. No, pa kaj se bomo čudili, mož zna precej dobro „tajč špraho“ in je zato kakor nalašč za nemškutarje. Še več bi se dalo povedati, ali star pregovor pravi: „Ne prepričaj se z ljudmi, ki so jedi modrost z veliko žlico.“

Radiše. (Zborovanje.) Na dan novega leta smo imeli zborovanje slovenskega izobraževalnega društva. Ob 3. uri popoldne smo se zbrali v društveni sobi, ki je bila natlačeno polna. Nato pozdravi g. predsednik Metaver vse zbrane in dá besedo visokošolcu g. Vidovcu iz Podkrnosa. Govornik je prav temeljito razlagal, kaj je narodnost in posebno povdarjal, da se imamo zavedati svoje slovenske narodnosti. Potem nam je domači župnik g. Vaclav Čeh zanimivo slikal verske navade Japoncev. Mladenič Tončev Alojz je govoril o koristi dobrih časnikov. Veliko smeha in zabave pa je napravil kmet Sedlišnik s svojimi šalami. Vmes pa so vrli domači tamburaši svirali narodne slovenske pesmi. Tako je bilo res veliko poučljivega in za življenje koristnega, pa tudi kratkočasnega slišati na tem zborovanju. Naše še mlado društvo se nam zdi prav podobno novo vsajenemu drevescu, ki je v začetku sicer majhno, po malem pa zraste v veliko drevo. Upamo, da bo tudi naše izobraževalno društvo po malem razprostrlo svoje veje po celi župniji. V to pomagaj Bog in pa sreča junaška!

„Jako dobro. Kako se ga navadno kliče?“
„Džumbo.“
„Jako dobro. Kraj rojstva?“
„Glavno mesto v Siamu.“
„Starši še živi?“
„Ne — so pomrli.“
„Ali so imeli še kaj potomcev razun tega?“
„Nobenega več. Edini otrok je.“
„Jako dobro. To zadostuje za ta oddelek. Sedaj pa prosim, popišite slona, pa ne izpusite nobene podrobnosti, če je še tako neznatna — to se pravi neznatna z vašega stališča. Ljudem mojega poklica ni ničesar neznatnega, malenkostnega; kaj takega ne obstoji ničesar zanje.“

Jaz sem popisoval — on je pisal. Ko sem končal, je dejal:

„Čujte sedaj. Ako sem naredil kako napako, popravite jo.“

In čital je sledeče:

„Visokost 19 čevljev; dolžina od vrha čela do začetka repa 26 čevljev; dolžina repa, 6 čevljev; cela dolžina vstevši rilec, telo in rep, 48 čevljev; dolžina velikih zob 9½ čevlja; velikost ušes primerna tem meram; sled njegovih nog podobna oni, ki jo naredi v snegu pokonci postavljen sod; barva slona temnobela; v vsakem ušesu ima luknjo v velikosti krožnika za vložanje dragocenosti; ima v posebni meri lastnost, da škropi vodo po gledalcih in nadleguje s svojim rilcem ne samo take osebe, katere pozna, temveč tudi popolnoma tuje ljudi; šepa nekoliko na svoji levi zadnji nogi in ima od neke rane malo brazgotino na levi rami; ko je bil ukraden, je imel na sebi stolp s sedeži za 15 oseb

in pod sedlom z zlatom prešito preprogo v velikosti navadnih preprog.“

Tu ni bilo pogreškov. Nadzornik je pozvonil, izročil popis Alarihu in rekel:

„Daj tiskati 50.000 izvodov tega naenkrat in jih pošlji vsaki detektivni pisarni in vsem zastavljalcem v deželi.“ Alarih je odšel. „Tedad — do sedaj je vse v redu. Dalje, imeti moram fotografijo predmeta.“

Dal sem mu jo. Pozorno jo je motril in rekel: „Ta mora zadostovati, ker mi nimamo bolje; toda tukaj ima svoj rilec zavrt in vtaknjen v svoja usta. To je nerodno in pripravno, da zavede koga na napačno pota, kajti, seveda, navadno ga ne nosi na ta način.“ Pozvonil je.

„Alarih, daj narediti 50.000 izvodov te fotografije, kar najbolj rano jutri zjutraj in jih razpošlji s popisovalno okrožnico.“

Alarih je odšel, da izvrši naročila. Nadzornik pa je dejal:

„Treba bo razpisati nagrado, seveda. Kako veliko mislite?“

„Koliko svōto bi vi nasvetovali?“

„Za začetek, bi rekel — 25.000 dolarjev. Zadeva je zelo težavna in zamotana; na tisoče potov je za beg odprtih in priložnosti, da se skrije. Ti tatovi imajo povsod prijatelje in pajdaše.“

„Za Boga, ali veste, kateri so?“

Previdni obraz, izkušen v prikrivanju misli in čutil, mi ni dal nobenega znamenja ali migljaja, in tudi odgovor ničesar, katerega mi je dal:

„Ne delajte si nobenih skrbi radi tega. Mo-goče ali pa tudi ne. Navadno zbiramo zelo ostro-umne podatke o človeku, ki ga zasledujemo, iz

načinov njegovega dela in velikosti plena, katerega hoče imeti. Ne pečamo se z žepnimi ali drugimi podobnimi tatovi; za sedaj pa si zapomnite to le: vašega slona ni odvedel novinec. Toda, kakor sem rekel, z ozirom na ogromno delo, katero moramo dovršiti, in oziraje se na skrbnost, s katero bodo tatovi prikrivali vsako sled, je 25.000 dolarjev na vsak način premalo za nagrado, mislim pa, da za začetek zadostuje.“

Gledé te točke sva se torej zedinila, kar se tiče začetka našega dela. Na to je ta mož, kojemu ni všlo ničesar, kar bi mu na katerikoli način služilo, da reši zagonetko, rekel:

„V zgodovini detektivov so slučajji, ki kažejo, da se je našlo zločince po posebnostih hrane. Sedaj, kaj je ta slon in koliko?“

„No, kar se tiče tega, kaj je — jedel bo vse. Jedel bo človeka, jedel sveto pismo — jedel vse med človekom in sv. pismom?“

„Dobro — jako dobro zares, toda preveč splošno. Podrobnosti nam treba — podrobnosti so edino vredne stvari v našem poklicu. Jako dobro — torej, kar se tiče ljudi. Pri eni jedi — ali, ako imate rajši, tekom enega dneva — koliko ljudi bi utegnil snesti, ako so sveži?“

„Malo bi mu bilo na tem, ali so sveži ali ne; pri eni sami pojedini bi snedel pet navadnih ljudi.“

„Jako dobro; pet ljudi; to si hočemo zapisati. Katere narodnosti ima rajši?“

„Kar se tiče narodnosti, so mu vse enake. Rajši pa ima znanee, vendar nima nobenih predsodkov gledé tujcev.“

„Jako dobro. Sedaj pa, kar se tiče sv. pisma. Koliko sv. pisem bi utegnil pojesti pri eni pojedini?“

Svetnavas. (Občinske volitve. — „Fajerber.“) Pri občinskih volitvah dne 28. decembra zmagali so v drugem in tretjem razredu Slovenci. Izvoljeni so sami vrli kmetje, in sicer v Podsinjivasi: Brič, Mlinar, Gašpar, Pintar in Paver; v Št. Janžu: Radar, Mežnar in Rovenjak na Rutah. Vrlim slovenskim volilcem kličemo zato krepki: Živijo! Ob tej priliki izrekamo sl. ravnateljstvu na Bistrici svoje priznanje, ker je pustilo to pot svojim delavcem prosto voljo pri volitvi. — Nemčurji bi bili torej za zdaj iz Podsinjevasi in Št. Janža pometen, toda ostale so še nekatere korenine, in taka korenina je tisti nemški „fajerber“. Zares, dragi Slovenci, v nemških krajih je le malokje najti takozvani „fajerber“, in kjer je, tam pa že popolnoma spi, kar jasno pričajo strgane „pluzne“, zarjavele čake, polomljene lestve itd., čemu bi torej imeli v slovenskih vaseh nemški ali nemčurski „fajerber“? Proč z njim! Piti se naša mladina tako še prezgodaj navadi, brizgati ali „špricati“ se pa tudi more brez nemškega „richtsum“ in „gut-hajl“ ali celo „hajl“. Saj je znano, da so pri zadnjem požaru v Svetnavasi Šentjanžani bili prvi na licu mesta in da so že eno hišo rešili, predno so „fajerberi“ svoje čake poiskali. Pustimo torej Nemcem njihove slavne knajpovske fajerbere, katere Nemci sami smatrajo za društva, katerih namen je širiti nemčurski „fortsrit“ med slovenskim narodom. Proč torej z njimi in Št. Janž in Podsinjaves bosta zopet slovenski in Svetnavas, Kapla in druge slovenske vasi naj sledijo njenemu vzgladu ter naj iztrebijo nemčursko ljuliko. Dà, prav je, da nemško znamo, toda svojega materinega jezika in slovenskega naroda se pa ne smemo sramovati in ga izdajati!

„Vsak naj pogine, kdor narod taji,
še zemlja ne pije njegove krvi!“

Hodiše. Volitev v odbor požarne brambe se je dobro obnesla, in sicer je bil za načelnika izbran g. Anton Habib, za njegovega namestnika pa g. Fr. Strauss. Oba sta poštena narodnjaka. Zmagali smo sijajno slovenski fantje. Požarna bramba je sedaj popolnoma odtegnjena iz nemčurskih rok. Volilo se je z listki. Po končani volitvi smo opazili pri naših nasprotnikih, da so se jim obrazi zelo podaljšali. Škripali so same jeze z zobmi. Morebiti se je celo kdo ugriznil v svoj jezik. Ali vse je bilo zastoj. H koncu so nas tudi začeli nekateri zmerjati in se z nami norčevati, ali naj se ti siroveži poprimajo najprej za svoje lastne nosove, kateri so se jim vsled nepričakovane izida volitev tako podaljšali, da se ne dajo zmeriti več na pedi. Sicer pa če hočete še zanaprej biti v naši sredini, bodite takšni, kakor se pričakuje od poštenih ljudi, če pa nočete, bo naša brizgalnica delovala tudi brez vas! — Prip. uredništva: Ako je sedaj požarna bramba v slovenskih rokah, zakaj bi imela nemški poveljni jezik? Naj bi torej tudi v tem oziru storili slovenski fantje svojo dolžnost in zahtevali, da se jim zapoveduje v slovenskem jeziku.

Brnea. Tukaj imamo slovensko gostilno pod naslovom „pri Tončku“. Ta Tonček je tako naroden, da je odrekel „Ciril in Metodovi“ podružnici za Beljak in okolico sobo za zborovanje z izgovorom, da porabi preveč drv za kurjavo v zborovalni sobi. Zborovanje bi se moralo radi tega

preložiti na poletni čas, ko bo topleje. Ta slučaj je pač vreden, da si ga Brnčani zabeležimo!

Iz Kanalske doline. Gospod urednik, res škoda, da si ne ogledate enkrat krasnih krajev naše prelepe Kanalske doline, katera je posebno sedaj čudovito lepa, ko beli sneg pokriva naša rodovitna polja in naše sočnate travnike, po katerih raste najlepše žito in najzlahtnejša trava — pesek in kamenje. Sicer je prebivalstvo še vedno potrto zaradi nesreče, ki jo je povzročila lanska povodenj, ali nič ne da, saj je povsod zato poskrbljeno, da bodo prihodnje leto lahko ljudje želi pšenico po šodru in iz peska kopali krompir. Nekateri celo trdijo, da bodo dobivali iz šodra drage kovine, samo tega ne vedo, ali v obliki repe ali križcev. Naj tudi pripomnim, da iz šodra raste še neko drugo zelišče, namreč — nemčurji, moškega in ženskega spola. „Čim bolj po nemškutariji smrdiš, tem več podpore dobiš.“ Tako so si nekateri mislili in po tem volili. Heil! Sicer pa v Kanalski dolini ni vse tako potrto, kakor bi človek mislil. Marsikak „špas“ se „gor ureže“ in marsikateremu fantiču in dekliču zaigra srce v prsih po taktu miloglasnih harmonik. Ali to je dovoljeno samo domačinom, ne pa n. pr. vojakom, katerim pogled prav rad uide po kanalskih krasoticah. Tisti vojaki n. pr., ki so na božični dan branili domovino po Ukvah in pri tem izgubili nekaj c. kr. orožja in kap pod krepkimi udarci „dobro se držečih“ ukovskih fantov, pač ne bodo več strašili okrog Omanove gostilne. Čudno pa je bilo pri vsem tem, da je poročnik, vodja vojaške patrulje, sam hotel dobiti krivce med fanti, ne da bi to praviloma zahteval od orožništva. Še bolj čudno pa je, da je moral v „špehkamro“ neki Keil, gostilničar nekje v celovški okolici, češ, da je on delal „kraval“. — Kakor je torej videti, Ukve še niso izgubljene za svet in ljudstvo ne za zabavo. In to je veliko, kajti če človeka mine dobra volja, potem je — fuč. Kaj ne da, gospod urednik? *Barigelj II.*

Črnceče pri Dholici. Pred seboj imam pismo, ki ga je pisal neki šolar svojemu prejšnjemu sošolcu. Pismo priobčujem posebno zato, da bodo tudi drugi videli, kako mislijo otroci sami o novi šoli. Ob tej priliki naj tudi omenim, da se širi med tukajšnjim ljudstvom lažnjiva govorica, da je krčmar, kateri je svet za novo šolo precej dobro prodal, ta svet daroval za šolo. Zato da se ga mora prištevat med dobrotnike, drugi kmetje pa naj molčijo. Toliko o tej zadevi. Sedaj pa pišmo, ki kaže „krasne“ sardove nove šole. — „Beliebter Scholfraind. Sa bedaure dich, da ti nicht kanst v die naie Schola ken, den so hohe „izpe“ und wo g. Schomastri wonajo so gemalane und ist krat so wi ein Grad, in tudi dir pišem das mir jetzt keine šola haben und auch näher nicht velko lern. Taki E. l wi mi in die šola treten krat taki treten mi aus, in lieber möchten v eine slovensko šola ken, Voščim dir ein srečno Neujahr tvoj Fraind N. N.“ — No, sem si mislil, na to nemščino so pač lahko ponosni g. učitelji z gosp. Pallo vred, posebno pa naši nemčurji. Sicer pa je c. kr. okrajni glavar, zagledavši novo šolo, sklenil roke in rekel: „Ali je to mogoče? Svojim očem ne bi verjel.“ Kaj je neki hotel s tem povedati? In res, nekaj strah obide človeka pred novo šolo, toda veliko bolj pa še pred vsoto 50.000 kron, reci petdeset tisoč kron,

katere se mora malone vse izposoditi. Koliko znašajo obresti! In to mora plačevati kmet in to zaradi tistih nemčurskih gggg., ki jim je, izvzemši nekatere, blagor občine deveta briga. Ostreje besede mi silijo pod pero, toda po toči zvoniti je prepozno. Seveda tisti lahko ukazujejo, ki jim ni treba plačati niti vinarja. Tako ukazujejo „napred“, toda le v dolgovi. Razumete li? *Slovenski mladenič.*

Dvor. V tukajšnji župniji je bilo v preteklem letu rojenih 45, med njimi 31 zakonskih, 14 nezakonskih. Umrlo je 25 oseb, in sicer 13 moškega, 12 oseb ženskega spola; med njimi 10 odraslih in 15 otrok. Poročenih je bilo 11 parov. Župnija šteje 1078 duš.

Velikovec. Nova lovska postava, katera je bila potrjena od cesarja dne 4. velikega srpana 1903, veleva, da mora občinsko predstojništvo sklicati vse posestnike, da se posvetujejo zaradi lova, ali naj se da v najem v celoti ali naj se razdeli na več kosov. Seveda manjši kos zemljišča ne sme biti, kakor 115 hektarjev za samostojen lov. Pri nas pa o tem ni bilo ne duha ne sluha. Menda so za našo občino posebej kako klobaso spekli v deželnem zboru in na Dunaju. Jaz si pač mislim, da če se je v drugih občinah, kakor se sliši od več občin, pravilno sklepalo o lovu, da bi se moralo tudi v naši. Pričakovali smo sicer tudi mi, ali naše pričakovanje je bilo zastoj. Ker so velikovski lovci izgubili nekaj zemljišča, ker isto spada v drugo občino, so šli letošnjo jesen na lov tebični meninici v zmanjšani lov. Sicer res ni veliko zajcev, tako da je neki velikovski brivec, streljajoč za šojo v zrak, zadel nekega sedlarja Penkerja v rame, ali v zlic temu bi rad vedel, kaj je nam storiti. Ali smo res dolžni velikovskim lovcom vzdrževati lov zastoj, ali pa naj gremo potrkati na kake duri, da bi vendar nekaj dobili zato, ker jim zverino tako zvesto redimo?

Velikovec. (Nesreča v kamnolomu.) V mestnem kamnolomu pri Dravskem mostu, kjer lomijo kamen za dravske stavbe, se je te dni zgodila velika nesreča. Vsled nepazljivosti delavcev sprožil se je strel, ko so bili še vsi v kamnolomu, in po zraku leteči kamni so ranili nekega hlapca, ki je ravno kamen nalagal, na glavi, posebno močno pa sta bila dva delavca ranjena na obrazu. Okrevali bodo sicer vsi, ali enemu je oko najbrže strto.

Velikovaška okolica. Cenjeni gospod urednik! Prosim Vas, povejte mi, ali veljajo za celo Koroško enake poštne postavbe ali pa imamo mi okrog Velikovca kaj posebnega? *Dogodilo se je namreč* pri nas, da je v enem slučaju ležal denar ravno devet tednov na pošti, v drugem slučaju pa 21 dni. Seve, to ni bila tako velika svota, ali gotovo je, da taisti, ki sprejema majhne svote, težje pričakuje denarja, kakor pa oni, ki dobi velike svote. Pa bodi svota velika ali majhna, red bi moral biti. Če pa ima kdo dobiti kako dopisnico, posebno če ima ista slovenski naslov, jo bo zunaj mesta malokedaj dostavil poštni sluga. Rajši jo pusti doma tako dolgo, da vendar enkrat vidi tistega človeka in mu pové, „da ima nekaj zanj“. Letošnjo jesen se je zgodilo, da je nekdo odposlal rekomandirano pismo. Pismo je ležalo ali na pošti ali pa pri poštnem slugi. Ker ni bilo odgovora na pismo, je moral odpošiljalec telegrafirati. Tako

„Snedel bi kar celo izdajo.“
„To je zelo kratko povedano. Ali imate v mislih navadno osmerko ali veliko izdajo za dom, s slikami?“

„Mislim, da bi bil popolnoma neobčutljiv gledé slik; to se pravi mislim, da ne bi manj cenil izdaje brez njih.“

„Ne, vi niste razumeli moje misli. Jaz mislim gledé obsega. Sv. pismo v navadni osmerki tehta okoli dveh funtov in pol, medtem ko tehta velika četvorka s slikami deset ali dvanajst. Koliko Doréjevih izdaj bi snedel naenkrat?“

„Ako bi poznali tega slona, ne bi povpraševali. On bi vzel, kar bi dobil.“

„Dobro, označite torej v dolarjih in centih, Stvar moramo dognati ali tako ali tako. Doréjeva izdaja stane kakih 100 dolarjev en izvod, v ruskem usnju, z okroglimi robovi.“

„Potem bi je bilo treba za kakih 50.000 dolarjev — to je 500 izvodov.“

„No to je že bolj jasno. Zapišem si to. Jako dobro; on je rad ljudi in sv. pismo; do sem torej v redu. Kaj bi jedel še drugega? Potrebujem natančnih podatkov.“

„On bi pustil sv. pismo in jedel opeko; on bi pustil opeko in jedel steklenice; on bi pustil steklenice in jedel suknjo; on bi pustil suknjo in jedel mačke; on bi pustil mačke in jedel ostrige; on bi pustil ostrige in jedel sladkor; on bi pustil sladkor in jedel med; on bi pustil med in jedel krompir; pustil bi krompir in bi jedel otrobe; pustil bi otrobe in jedel seno; pustil bi seno in jedel oves; pustil bi oves in jedel riž; pustil bi riž, kajti za mladih dni je največ jedel riž. Ničesar ni, česar ne bi hotel

jesti razun evropskega sirovega masla in še tega bi jedel, ako bi ga mogel pokusiti.“

„Jako dobro. Splošna množina ene pojediné — recimo okoli?“

„Dobro, nekako 1/4 do 1/2 tone.“

„In on pije —“

„Vse, kar teče. Mleko, vodo, žganje, sladkorni sirup, terpentinsko olje, petrolej, karbolno kislino — nepotrebno je navajati posamezne tekočine, kar vam pride tekočega na misel, lahko zapišete. On bo pil vse, kar teče, izvzemši evropsko kavo.“

„Jako dobro. V koliki množini?“

„Zapišite 6 do 12 škafov — njegova žeja se menja; druge njegove potrebe se ne.“

„Te stvari so nenavadne. Utegnejo pa biti jako dobri migljaji za zasledovanje.“

Pozvonil je.

„Alarih, poklič! Kapitana Burnsa.“

Burns je prišel. Nadzornik Blunt mu je razjasnil celo zadevo v vseh posameznostih. Potem pa je rekel z razločnim, odločnim glasom moža, katerega načrti so v njegovi glavi jasno dognani, in ki je vaje zapovedovati:

„Kapitan Burns, določite detektive: Jone, Davis, Halsey, Bates in Hacket, da zasledujejo slona.“

„Dà, sir.“

„Določite detektive: Moses, Dakin, Murphy, Rogers, Pupper, Higgins in Bartholomew, da zasledujejo tatove.“

„Dà, sir.“

„Pošljite močno stražo — stražo 30 izbranih mož, s pomožno četo drugih 30 mož na kraj, kjer je bil slon ukraden, da dobro stražijo noč in dan

* Gospod.

in nikomur ne dovolijo približati se, kdor ne bi imel pisanega dovoljenja od mene — izvzemši časnikarske poročevalce.“ — „Dà, sir.“

„Pošljite detektive v navadnih oblekah na železniške, parniške in prevozne postaje in vse ceste, ki vodijo iz Jersey City, z naročilom, da preiščejo vse sumljive osebe.“ — „Dà, sir.“

„Preskrbite vse te može s fotografijo in popisom slona in poučite jih, kako preiskati vse vlake in odhajajoče prevozne parnike in druge ladje.“

„Dà, sir.“

„Ako se najde slona, naj se ga prime, meni pa nemudoma sporoči po brzojavu.“ — „Dà, sir.“

„Sporoči, naj se mi tudi vsako sled, ki se jo more najti — sledove nog živali in sploh vse, kar je temu podobnega.“ — „Dà, sir.“

„Izdajte na policijo pristanišča ukaz, da pazno patrolira.“ — „Dà, sir.“

„Odpošljite detektive v navadni obleki po vseh železnicah, severno notri do Kanade, zapadno do Ohio, južno do Washingtona.“ — „Dà, sir.“

„Namestite izvedence v vseh brzojavnih uradih, da poslušajo vse brzojavne pošiljatve; prosijo naj, da se jim raztolmačijo tudi vse tajne brzojavke.“

„Dà, sir.“

„Vse to naj se izvrši z največjo tajnostjo — zapomnite si, z najbolj neprodirljivo tajnostjo.“

„Dà, sir.“

„Poročajte meni točno ob navadni uri.“

„Dà, sir.“

„Pojdite!“ — „Dà, sir.“ — Odšel je.

Nadzornik Blunt je molčal in zamislil za trenutek, med tem ko se je ogenj v njegovih

je vendar prinesel sluga telegram in rekomandirano pismo oboje skupaj. To se pravi delati strankam nepotrebne stroške. Kako naj si pomagamo? — Pritožite se za vsak slučaj posebej pri c. k. poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Gradcu. Ured.

Št. Štefan pri Velikovu. Lansko leto je bilo tukaj rojenih 16 otrok; nezakonskih 7. Poročil se je 1 in umrlo jih je 16. — Zvečer 6. t. m. so prepevali štirje sv. kralji. Napredujemo, kaj ne?

Vovbre pri Velikovu. V minulemu letu je bilo v tukajšnji fari rojenih 33 otrok, med temi nezakonskih 21! To je gotovo najvišje število izmed vseh župnij na Koroškem. Lep sad zares liberalno-nemčurških nauk, katere tukaj trosijo „Bauern-Zeitung“ „Pre-proste štimce“ in „Štajerc“. Slednjega tukaj vsake 14 dni razdeli naš „vrli“ poštar v desetih izvodih. Morda ta golazen pripaja k nam iz Velikova tudi „uradno — poštne prosto“. Škodovalo bi ne, ako bi poštno ravnateljstvo stvar nekoliko prereševalo. Poleg teh desetih izvodov jih pride „giftnih krot“ v tukajšnji okolici nebroj med ljudstvo in sicer iz Velikova. Tam jih prav pridno in velikodušno delijo in vsiljujejo Hut, Čebul, Štraus, Nagele in Koloros ter drugi! S tem se izkazujejo hvaležne za slovenski denar, ki ga jim tako obilo nosijo zaslepljeni kmetje. — Poročenih je bilo 6 parov, umrlo jih je 21. Manjše nesreče ni bilo.

Št. Jurij na Vinogradih. Prav žalostno novice Vam moram, dragi bralci „Mira“, danes naznaniti iz našega kraja. Dne 28. decembra t. l. je po kratki mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti, umrla Ana Škofič, žena rodoljubnega kmeta Matevža Škofiča, prej Murka, sedaj Lebarja v Vogljah. Pogreb je bil velikanski. Udeležilo se ga je gotovo iz domače kakor tudi iz sosednjih župnij do 600 ljudi. Dva gospoda, domači in šmarješki, sta spremljala truplo rajne in v četrtek, dne 5. januarja opravila osmino za njo. V ginljivi nagrobni se je od rajne poštene, delavne krščanske gospodinje, zveste žene in skrbne, blage matere na grobu poslovil domači župnik g. Vinko Poljanec. Priserčni „z Bogom“ in „na svidenje“ ji je zaklical v imenu žalujočega moža in sorodnikov, kakor še posebno v imenu jokajočih otrok-sirot. V srce segajoče žalostinke ji je popeval domači možki zbor. — V miru počivaj, blaga žena! Ljubi Bog pa potolaži žalujočega moža, otroke in sorodnike. Težko bomo pogrešali rajno Lebarco v naši sredini!

Tunel pri Pliberku. (Božičnica.) Tudi letos se je zopet oglasilo v naši sicer tako osamljeni šoli božično veselje. Visokorodna grofica Ana Thurn poslala je, kakor že več let, šolarjem bogata božična darila, vredna gotovo 300—400 kron. To je bilo veselje, ko je gledala mladina bogato božično drevesce, katerega je blagohotno okrasila gospa učiteljica. Toliko močne, tople obleke in črevljev ter zraven še kaj dobrega za želodec: vsak izmed 72 otrok je dobil nekaj. Pa so tudi pokazali, da znajo biti hvaležni in se pridno učiti. Čudili smo se, kako so izvrstno deklamirali preprosti kmetijski otroci. Da, celo majhno božično igro so uprizorili. Kar strmeli pa smo pri nastopu treh kraljev, ki so v krasnih oblačilih prišli „iz jutrove dežele“ častit božje dete in se z nami veselili. Razveselila nas je letos s svojo navzočnostjo tudi grofica Fani Thurn s svojimi otroki. Bogato

ošeh zmanjšal in ugasnil. Nato se je obrnil k meni in rekel z mirnim glasom:

„Ne bom se bahal, ni moja navada; toda — slona bomo našli.“

Srčno sem mu stisnil roko in ga zahvalil; sicer sem pa tudi zares čutil hvaležnost. Kolikor dalj sem gledal tega moža, toliko raje sem ga imel in toliko bolj sem ga občudoval in se čudil skrivnostnim čudežem njegovega poklica. Potem sva se ločila za to noč, in jaz sem šel domov mnogo bolj srečnega srca, kakor sem bil na potu v pisarno.

II.

Prihodnjega jutra je bilo vse v časnikih, vse do najpodrobnejših posameznosti. Bilo je celo mnogo pridejanega — zlasti „teorije“ detektiva A in detektiva B in detektiva C gledé načina, kako se je izvršila tatvina in kam so tatovi bežali s svojim plenom. Bilo je enajst takih misel, ki so se pečale z vsemi možnostmi; in to edino dejstvo kaže, kako neodvisni misleci so detektivi. Niti dve misli si niste bili podobni razun v eni podrobnosti in v kateri se je popolnoma vjemalo vseh enajst teorij: akoravno je bilo ozadje moje hiše podrt in so edina vrata ostala zaklenjena, da slon ni bil odveden skozi to odprtino, temveč skozi neko drugo, do sedaj še neznano. Vse so se skladale v tem, da so roparji naredili to odprtino samo v ta namen, da zvodijo detektive na napačno sled. Meni ali kakemu drugemu lajku ne bi to najbrž nikdar ne prišlo na misel, toda detektivov ni varalo niti za trenutek. Na ta način je bilo ono, kar sem menil, da je bila edina stvar, ki ni bila zagonetna, v resnici edina stvar, v kateri sem se največ motil.

obdarovani so šli šolarji domov, ko je izrekla Golekova Jerica v imenu vseh blagosrečni dobrotnici prisrčno zahvalo in voščila srečno novo leto. Bog poplačaj obilno vsem dobrotnikom, ki so napravili otrokom to veselje!

Pliberk. Z novim letom je začel pri nas trgovino gospod Vid Mori iz sosednjega Šmihela. Kakor smo pričakovali in upali, pokazal se je možakorenjaka, ki se ne sramuje slovenskega svojega rodu. Ni se zbal pliberških hujšakcev in posilnimcev in je naznanil otvoritev trgovine tudi v slovenskem jeziku. Vsa čast mu! Naj le tako ostane, ne bo se kesal. Mi pa, slovenski kmetje, vemo, komu naj nosimo svoje slovenske krajcarje. Tja že ne, kjer spoštujejo le naš denar, nas pa pri vsaki priložnosti zaničujejo in psujejo kot „bindišarje“. Kaj pa bi bilo, slovenski kmetje iz okolice, če bi postopali bolj zavedno in pliberškim nemčurjem pustili malo občutiti, kako bi se jim godilo, če bi jim kmetje-bindišarji ne polnili več lačnih žepov? Veseli nas pa, da imamo zdaj v Pliberku trgovca, ki ga smemo imenovati našega. Tedaj „svoji k svojim!“

Komelj pri Pliberku. Minulo sredo se je prigodila tu grozna nesreča. Pri spravljanju lesa izpodrsnilo je nekemu delavcu, in težek hlood šel je z vso močjo naravnost črez njega. Pri priči je bil mrtev, in popolnoma zmečkanega so prepeljali v mrtvašnico v Vogrčah. Ponesrečeni je baje kmetijski sin in je služil pri Leitgebu v Sinčivasi.

Iz pliberške okolice. Slučajno sem prišel mimo Božjega groba pri Pliberku. Na cesti me ponosno pozdravi majhen fantiček: „Kuten Tak!“ — „No, fante, kdo pa te je tako učil?“ ga vprašam. „Gospod učitelj.“ se mi odreže. Da fant blažene nemščine še ni jedel s šolsko žlico, to sem takoj od njega samega izvedel. Pač pa je učitelj njegov najbližji sosed in bržkone nima potrebnijših opravkov, kakor otroke že pred vstopom v šolo pripravljati za „edino zveličavno“ nemščino. Če se tako začneja že zunaj šole, kako mora še le biti v šoli, kjer so otroci popolnoma v rokah učiteljevih — krajni šolski svet pa spi. Uboga slovenska deca!

Šmihel nad Pliberkom. (Požar.) V noči od 8. na 9. t. m. ob pol 12. uri pričelo je goret v župniškem gospodarskem poslopju. Šmihelčani so bili takoj na licu mesta s svojo brizgalno, kakor tudi nekaj pozneje požarne brambe iz Štebna, Libuče, Ponikve in Sorgendorfa, katerim se je posrečilo ubraniti, da se ogenj ni dalje razširil in da razun uničenja omenjenega poslopja ni beležiti drugih nesreč. Cela vas je bila v veliki nevarnosti. Kako je ogenj nastal, se ne ve natančno. Škoda je cenjena okolu 6000 kron, zavarovalnina pa znaša 3000 K.

Guštanj. Preselil se je zdravnik g. dr. Höhn v Radence. Na njegovo mesto je prišel dr. Skaza iz Velenja.

Poslano.*

Podpisani je sprejel od sl. c. kr. okrajnega šolskega sveta v Šmohoru dne 23. marca 1904 št. 402 naznanilo, da se je obrnil sl. c. kr. šolski svet v izvršitvi sejnega sklepa z dne 2. marca 1904

* Za vsebino tega članka odgovarja uredništvo le toliko, kolikor določa zakon.

Vseh enajst misel je navajalo imena slučajnih tatov, toda niti dve niste navajale istih imen; skupna svóta vseh sumljivih oseb je znašala 37. Vsi različni časniki pa so končevali svoja poročila z najboljšim mnenjem — z onim glavnega nadzornika Blunta. Izvleček tega poročila se glasi sledeče:

„Nadzornik vé, kdo sta bila voditelja, namreč »Brik« Duffy in »Red« McFadden. Deset dni pred tatvino je že vedel, da se namerava to tatvino izvršiti, in je mirno nadalje zasledoval ta dva znana lopova; na nesrečo pa se je njihova sled izgubila ravno v dotični noči, in predno jo je bilo mogoče zopet najti, je ptič že odletel — to je slon.

„Duffy in McFadden sta najdrznejša lopova cele te tolpe; nadzornik ima vzroke misliti, da sta ta dva, ki sta v neki mrzli noči minole zime ukradla peč iz glavnega stana detektivov — zaradi česar je bil drugega jutra nadzornik in vsak takrat navzoči detektiv v rokah zdravnikov, nekateri z zmrznjenimi nogami. drugi z zmrznjenimi prsti, ušesi in drugimi udi.“

Ko sem prečital prvo polovico tega poročila, sem se bolj kakor kdaj čudil velikanski bistroumnosti tega moža. On ni videl vsega samo v sedanjosti s svojim sokoljim očesom, temveč celo bodočnost ni mogla biti prikrita pred njim. Kmalu sem bil v njegovi pisarni in rekel, da si ne morem kaj, da ne bi želel, da bi bil te ljudi že prej dal zapreti in tako preprečil vse neprijetnosti in izgubo. Ali njegov odgovor je bil preprost, prepričevalen in neovrgljiv.

„Naša naloga ni, preprečiti zločine, temveč jih kaznovati. Kaznovati jih pa ne moremo prej, dokler se niso izvršili.“

zaradi revizije šolskih računov šole na Brdu na koroški deželni odbor s prošnjo, naj zahtevano revizijo izvrši. Obenem naznanja sl. c. kr. šolski svet, da se mi bo dan revizije pravočasno naznanil in da mora biti pri tej reviziji ves krajni šolski svet navzoč zato, da se dajo pregledovalcu računov potrebna pojasnila in: „weil eine ordnungsmäßige Übergabe nicht erfolgt ist.“

Od tistega časa je preteklo devet mesecev, ne da bi bil podpisani prejel kakoršnokoli obvestilo.

Ker ni verjetno, da bi koroški deželni odbor ne dal v preteku tega časa nobenega odgovora, dalje ker mislim, da imam pravico zahtevati končno rešitev in ureditev te zadeve, in slednjič zato, ker uradno še nisem odvezan kot načelnik šolskega sveta na Brdu, stavim sl. c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Šmohorju sledeča vprašanja:

„1. Ali je in kaj je odgovoril dež. odbor koroški zaradi revizije šolskih računov?

2. Kdaj se bo vršila revizija in kje?

3. Je li zadeva Gitschthaler zaradi pobotnice, podpisane od Jožefa Kurij-a, oziroma preostale svôte natanko pojasnjena?

4. Je li strop v 3. razredu šole na Brdu podprt?

5. Ali je slavnemu c. kr. šolskemu svetu v Šmohorju članek, objavljen v „Bauern-Zeitung“ z dne 17. marca 1904 pod napisom: „Zur Landtags-Ersatzwahl im Bezirke Tarvis-Arnoldstein“, znan in kaj misli v tej zadevi ukreniti?

6. Ali se je revizija šolskih računov morda že vršila in kakšen je v tem slučaju rezultat?“

Brdo, dne 4. prosinca 1905.

Fr. Grafenauer,
deželni poslanec in načelnik šolskega sveta.

Društveno gibanje.

I. koroško tamburaško društvo „Biser-nica“ v Celovcu priredi svoj redni občni zbor dne 5. svečana ob 4. uri popoldne v gostilni pri Cavzniku s sledečim sporedom: 1. pozdrav. 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. volitev odbora in računskih pregledovalcev, 5. slučajnosti. Po sporedu prosta zabava. K obilni udeležbi vabi odbor.

Izobraževalno društvo „Kot“ v St. Jakobu v Rožu vabi na občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 15. t. m. Začetek zborovanja je ob 3. uri popoldne. Volil se bo tudi nov odbor. Spored smo že objavili. Mladičji, pridite in pristopite k društvu, ki je nam v čast, sovragom pa v strah! Mladičke, pridite in se navžijte krasnega slovenskega petja, ki je na Koroškem že izumiralo, a se je spet vzbudilo h krepkemu življenju; možje in žene pridite, da bodele videli ogenj domovinske ljubezni, ki plamti v srcih vaše mladine, in moč, ki teka po njenih žilah!

Odbor.

Dopisi.

Škocijan. (Občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda.) Shod na praznik sv. Štefana, t. j. na 26. dec 1904 popoldne, je bil sijajni dokaz narodnega življenja za Škocijan in okolico. Gotovo je na ta shod lahko po-

Opomnil sem, da je bila tajnost, s katero smo začeli, izdana po časnikih; ne samo vsa dejstva, temveč tudi vsi načrti in nameni so bili izdani; sumljive osebe so bile celo z imenom navedene; sedaj se bodo gotovo razkropili na vse kraje ali pa se poskrili.

„Naj se le. Spoznali bodo, da bode moja roka, ko bom jaz pripravljen zanje, padla nanje z vso težo, v njihova skrivališča, tako gotovo kakor roka usode. Kar se tiče časnikov, smo jim morali sporočiti. Dober glas, ugled, neprestano javno omenjanje — vse to je za detektiva neobhodno potrebno. On mora objavljati svoja dejstva, sicer se bo mislilo o njem, da nima ničesar; on mora priobčevati svoje misli, kajti nič ni tako čudovitega ali imenitnega, kakor misel detektiva in mu ne donese toliko občudovanja in ugleda; mi moramo objavljati svoje načrte, kajti časniki jih hočejo na vsak način imeti, mi pa jim tega ne moremo odreči, ne da bi jih žalili. Mi moramo občinstvu neprestano kazati, kaj delamo, sicer bo mislilo, da ne delamo ničesar. Ali ni bolj imenitno in prijetno, ako kak časniki piše: „Nadzornika Blunta duhovita in izvenredna misel je sledeča,“ kakor pa, ako napiše kaj neprijaznega, ali, kar je še slabše, posmehljivega.“

„Uvidevam prepričevalnost vaših besedi. Toda opazil sem, da ste v enem delu svojih opazk v časnikih danes zjutraj odklonili izraziti svoje mnenje o neki manj važni stvari.“

„Da, tako delamo vedno; to ima dober učinek; vrhu tega pa si nisem ustvaril prav nobenega mnenja gledé one točke.“ (Dalje prihodnjič.)

nosna škocijanska Ciril in Metodova podružnica, ki je povodom letnega občnega zbora zbrala dokaj vrlih narodnjakov in rodoljubkinj od blizu in daleč, ki so z zanimanjem in navdušenjem sledili raznim govorom. Poleg domače župnije so bile zastopane vse sosedne; zlasti moramo pohvalno omenjati, da so nas prihiteli posetit celó zastopniki iz daljnega Št. Jurja na Vinogradih, na čelu jim gosp. župnik V. Poljanec, kakor vrle fante Lovančane, ki so nam zapeli tudi par kratkočasnih.

Po iskrenem pozdravu podružničnega predsednika p. d. Pušnika dá isti besedo g. Val. Podgorcu, kateri govori o razmerah med Slovenci in Nemci v stari dōbi, koji govor je prinesel zadnji „Mir“ v celoti. Govoru je sledilo burno odobravanje.

Zatem nam poda g. V. Poljanec sliko o protivetskem boju na Francoskem, tako v javnem življenju, kakor v šoli. Dalje nam vzpodbuja pogum proti našim raznim nasprotnikom.

Kot tretji nastopi, prvič javno, mladenič Peregrin Vunček, ki prav možato govori o potrebi raznih izobraževalnih društev na Koroškem ter kaže na lepe uspehe spodnještajarskih mladeniških društev. Končno pozove svoje škocijanske rojake, da tudi čim preje ustanové slično društvo.

Nato sledi govor g. provizorja Dragasnik, ki razpravlja, kakšne so naše ljudske šole in kakšne bi imele biti po nam zajamčenih postavah. Omenja, da mi Slovenci (posebej še on, ki so ga imenovali prosti glasovi [„Fr. St.“] „Deutschenfeind“) nikakor nismo sovražniki Nemcev, a pravie krajšati pa si ne smemo pustiti na noben način. Dalje izrazi željo, da ob prvi mogoči priliki napravi politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem tukaj shod, ki bi naj razodel ljudstvu naše politične težnje, ob enem mu pa tudi pokazal pot, kako se dádo iste zboljšati. — Končno nam poroča še č. g. V. Poljanec, ki vdrugeč nastopi, o raznih shodih zadnjega časa, naših in nasprotniških, v velikovškem okolišu. Vsem peterim govorom je sledilo burno odobravanje in živahni „Živijo“-klici.

Kakor na vsakem letnem občnem zboru, je bila na sporedu tudi tokrat volitev novega odbora, ki je končala z zopetno enoglasno izvolitvijo starega odbora. Tej je sledilo poročilo tajnika. Med posameznimi točkami pa je prepeval domači pevski zbor, pomnožen po raznih v goste došlih pevcih, kakor že omenjenih lovanških fantih, národne pesmi.

Tako torej smo se prav dobro imeli, kar se pač imamo zahvaliti marljivim odbornikom podružnice, kakor tudi gostilničarju p. d. Majarju, ki nam je prepustil prostore in poskrbel za točno postrežbo, da smo bili vsi veseli in zadovoljni. Posebno zadovoljen zamore biti tudi blagajnik, ki je nabral na shodu 65 K udnine. Posebej pa so še prispevali zraven škocijanski Mohorjani po preč. gosp. župniku A. Mikuluš-u 8 K 33 vin., tako da moremo zaznamovati nabrane gotovine 73 K 33 vin. Poleg tega se je prodalo tudi za več kron „národnega koleka“. Dal Bog, da se kmalu zopet vidimo na enakem shodu.

Politični pregled.

Novo ministrstvo se je tako sestavilo, kakor smo že zadnjič poročali. Ministrski predsednik je postal baron Gautsch, minister za notranje zadeve grof Bylandt-Rheidt in pravosodno ministrstvo je prevzel sekcijiski načelnik dr. Klein. Odstopil je torej samo Körber, vsi drugi ministri so ostali na svojih mestih. Gautsch se zelo trudi, da bi dosegel redno poslovanje državnega zbora. Posvetuje se z vsemi strankami. Čehi in Jugoslovani, radi katerih je moral iti Körber, ne zapajo dovolj novemu ministrstvu ter so se izjavili, da hočejo počakati, kako se bodo razmere razvile.

Državni zbor se zopet snide dne 23. t. m. ter bo zboroval do 15. aprila. Na dnevnem redu bo proračun in pa podpore vsled ujme prizadetim krajem.

Port Artur je padel.

Zadnji dan leta, 31. decembra, je po osem-mesečnem boju padla trdnjava Port Artur v roke Japoncev. Osem dolgih mesecev je malo število hrabrih ruskih braniteljev branilo trdnjavo besnih napadov japonskih, ali sedaj, ko je zmanjkalo trdnjavi streljiva, je izprevidel junaški poveljnik trdnjave, general Steselj, da je vsak nadaljni upor nemogoč. Rusi so imeli le še streljiva za puške, dočim so Japonci obsipavali trdnjavo s topovskimi kroglijami največjega kalibra. Steselj se je začel pogajati zaradi predaje trdnjave s poveljnikom japonske oblegovalne vojske, generalom Nogijem. Predno pa so se začela pogajanja, so Rusi razstrelili vse večje ladje v pristanišču, trdnjava pa je bila sama že tudi bolj podobna razvalinam, kakor pa trdnjavi. V trdnjavi je bilo začetkom obleganja 35.000 mož. Od teh je bilo 11.000 ubitih, 16.000 ranjenih ali so pa oboleli, 8000 mož je bilo vedno v utrdbah, od teh je bilo 2000 za boj nesposobnih.

Med obleganjem trdnjave je bilo ranjenih 65 odstotkov posadke. Ranjenci so se pa vračali na svoja mesta, nekateri po sedemkrat. Med obravnavami za predajo trdnjave se je pokazalo, da v trdnjavi naposled ni bilo niti 3000 mož več, ki bi lahko držali puško. Ali še v nedeljo se je hotel Steselj na vsak način boriti dalje, akoravno je zelo trpel vsled ran, ki jih je dobil med obleganjem. Mislil je, da ima okrog sebe še za boj sposobne ljudi, toda njegovi generali so mu ugovarjali, da se ne morejo bojevati; ljudje se ne morejo ganiti. Spé stojé; ne vidijo bajoneta na svojih prsih. Steselj je dvignil pest ter zaklical: „Potem pa se borite vi, generali!“ Bil je odločen, da nadaljuje boj. Častniki, ki so se rešili v Čifu, so prepričani, da je Port Artur padel le vsled pomanjkanja streljiva. Cele mesece se je branila trdnjava le z bajonetom.

Japonci so dovolili ruskim častnikom nositi sablje ter svobodni odhod v domovino, ako se zavežejo s častno besedo, da se ne bodo več udeležili vojske proti Japoncem. Moštvo pa mora v ujetništvo na Japonsko. Vseh skupaj je odšlo v ujetništvo 9907 mož. Bolniki ostanejo v portarturskih bolnišnicah. General Steselj se vrne domov. Japonci so zasedli vse utrdbе portarturske. Ruski polki so odhajali iz Port Arturja s svojimi častniki in zastavami na čelu, a Japonci so ob krajih stali v špalirju ter izkazovali vojaške časti vsem ruskim častnikom. Rusi so odšli, a nad Port Arturjem sedaj vihra japonska zastava z vzhajajočim solncem.

Vse se povprašuje sedaj, kaj bo nadalje z rusko-japonsko vojsko. Ali se bo kmalu sklenil mir, ali se bo vojska nadaljevala. Večina časopisov je mnenja, da bo Rusija nadaljevala boj v Mandžuriji, dokler ne bo popolnoma zmagala. Potem Port Artur pač ne bo velike vrednosti za Japonsko.

Rusko ladjevje, ki pluje sedaj na bojišče, se bo pomnožilo še z novimi ladjami, ki kmalu odidejo iz Evrope. Tako bo admiral Roždestvenski lahko kos japonskemu brodogovju. Pravi boj se začne šele spomladi in njegov konec bo gotovo ugoden za Ruse.

Književnost in umetnost.

Ljudska pesmarica. Nekaj za naše organiste. Nadarjeni cerkveni glasbenik Fr. Sal. Spindler je izdal prav lično pesmarico, ki ima lep namen, povzdigniti cerkveno in nabožno petje. Omenjeno delo je kaj primerno za naše koroške cerkvene zборе. Pesmi so lahke, urejene za vse praznike, posebno nas pa še razveseli lepo število Marijinih pesmi, ki so med našim ljudstvom vse premalo razširjene. Delajmo vsi na to, da se zboljša cerkveno petje pri nas. Častita cerkvena predstojništva in gospodje organisti, sezite v obilnem številu po uporabni pesmarici. Dobiva se pri kat. tiskovnem društvu v Ljubljani. Cena 60 vin. v mehki vezavi, v platnu 1 K, v šagrinu 1'40. — Spremljevanje na orgljah kmalu sledi.

Razne stvari.

Redovnik-izumitelj. Rimski redovnik o. Emil de Carbognano je izumil — kakor se govori — stroj za telefoniranje brez žice, ki da izvrstno upravlja. V kratkem času priobči redovnik ta svoj izum javnosti.

Sreča. Trgovski vajenec v New Yorku, Maks Hart, je postal čez noč premožen ter je otvoril svojo trgovino. Na neki dražbi je kupil za 20 dolarjev s kožuho vino prevlečen kovčeg, a za kožo je našel 200.000 dolarjev v vrednostnih papirjih. Kot pošten mladenič je to najdbo prijavil sodišču, toda sodišče mu je priznalo popolno pravico do papirjev, ker jih je pridobil poštenim potom.

Velika suša v Ameriki. Iz New Yorka poročajo, da vlada sedaj v velikem delu zveznih držav

izredno veliko pomanjkanje vode, kakoršnega ni bilo že več let. Največ trpé zapadne države. Male reke so se izsušile in celo v velikih rekah, kakor Ohio, je le malo vode, da so morale tovarne v nekaterih mestih vstaviti delo. Mnogo živine je poginilo.

Čarodejna čepica. Neki nemški list priobčuje sledečo dogodbo: Bilo je na železnici. Sprevodnik vstopi v voz in zahteva vozne listke. Popotniki mu jih dajo. „No, mamka, dajte mi vozni listek,“ nagovori potem sprevodnik staro ženico, ki je čepela v kotu in imela glavo pokrito z mastnim robcem. Ženica ga začudeno pogleda in se potem obrne k oknu. „Mamka, kaj ne slišite? Vozni listek mi dajte!“ Ženica sedi nepremično in molči, kakor bi jo cela stvar nič ne brigala. Sprevodnik postane nevoljen. „Ali ste gluhi?“ zakriči in pokuca ženico za rovak. Pozna se ji, da se je prestrašila in začudila. „Ali me vidite?“ vpraša boječe. — „No, taka gos,“ odvrne sprevodnik, „saj vendar nisem slep.“ Potniki se smejejo. Nato začne ženica jokati in pravi: „Potemtakem me je goljufal, ta lopov!“ In pripovedovala je: „Na postaji v Heilsdorfu sem se sešla z nekim „gospodom“. Ko mu povem, da se peljem domov v Kalbsdorf, mi pravi, da nabira darove za protestantske misijone v Afriki in da mi dá čarodejno čepico iz svete dežele, ako mu dam vsaj pet mark v omenjeni namen. Čepica ima to lastnost, da naredi človeka nevidnega sprevodniku na železnici. Dala sem mu zadnjih pet mark, a on mi je dal to čepico ter me je ogoljufal.“ Popotnikom se je smilila revica in plačali so za njo vožnjo.

Naročniki, spominjajte se svoje dolžnosti!

Ponos vsake gospodinjice je dobra kava.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravlja kavina pijača.

Zahtevajte le izvirne zavoje z imenom „KATHREINER“.

Listnica uredništva.

G. H. v P. Take stvari se priobčujejo samo med „oznanili“, torej jih je treba plačati. Naj se pošlje besedilo „upravnistvu“, katero potem pošlje račun. Sicer pa ne vem, ali bi sploh kazalo, to priobčiti. Kake národne vere pa je dotičnik?

Več dopisnikom: Za danes vsled preoblega gradiva moralo izostati za prihodnjic.

Loterijske številke od 7. januarja 1905.

Linc 10 44 78 22 65
Trst 56 35 10 63 70

Hočete dolgo živeti in se veseliti dobrega zdravja? Da dosežete to, skrbite zato, da ohranite zdrav želodec in redno prebavljanje.

Germanovem življenjskem cvetu (esenci),

kateraga z največjim uspehom rabi pri pomanjkanju teka, slabosti želodca, napihnjenju, gorečici (zgagi), slabosti, glavobolu, omotici, krču, zaprtem telesu, zlati žili. Po preobilih poječinah, posebno po mastnih in težko prebavljivih jedilih, ta cvet odstrani tiskanje in bolečine in zbuja tek, s čemur v visoki meri pomaga k ohranjenju telesa. Ker odstranjuje vse sprijene soke iz telesa, očiščuje kri, in ima tudi pred vsemi podobnimi pripomočki to prednost, da je čisto neškodljiv, če se tudi rabi dolga leta, ker je napravljen iz najfinejših, skrbno izbranih zelišč, ter ima prijeten, grenko-aromatičen okus, da ga morejo rabiti tudi občutljive osebe, otroci in žene.

Germanov življenjski cvet kot pravo ljudsko in domače sredstvo, naj ne manjka v nobeni hiši, ker dostikrat obvaruje pred hudo boleznijo, ko ni zdravniške pomoči blizu. Pri nakupu naj se vedno zahteva **Germanov življenjski cvet iz lekarne „črni orel“ v Belovaru**, ker so še sredstva z enakim imenom, a ne tako dobra. Za znamenje pristnosti mora vsaka steklenica, ki je v zelenem zavitku, nositi polno ime tvrdke: **Lekarna „pri črnem orlu“ K. Germana v Belovaru** (Hrvaško), kamor je tudi pošiljati vsa poštna naročila. Cena steklenice K 1'40, po pošti vsaj dve steklenici. Za zavoj 40 vin. več, kot pošto povzette, ali se pošlje znesek prej. Naslovi morajo biti pisani razločno in natanjko. Pojasnila, prospekti, na vodo porabi zastoj.

Germanov življenjski cvet moram vsakemu človestvu najtopleje priporočiti, ker sem se osebno, kakor pri mnogih občanah, katerim sem ga priporočal, mogel prepričati, o izvrstnih uspehih. Naznanjam Vam, da sem od raznih stranij poskusil že mnogo sredstev, ali nobeno ni imelo zaželeni uspeha, kakor Germanov življenjski cvet. Andrej Žižek, Sv. Ana na Krembergu.

Posljite mi zopet osem steklenic Germanovega življenjskega cveta, ki ga bom vsem bolehaločinam na želodec najtopleje priporočala. Jaz že Apolonija Haberl v Semrjah, Stajersko.

Tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu

ima v svoji zalogi in priporoča v naročevanje naslednje tiskovine:

Poselske knjižice vsled poselskega reda za vojvodino Koroško z dné 19. sušca 1874 z dodatkom k poselskemu redu, v slovensko-nemškem jeziku, 8°, 65 strani, vezan izvod 24 vinarjev.

Glasovnica za volitev občinskih odbornikov (na barvastem papirju), v slovensko-nemškem jeziku, 4°, 100 komadov 1 krona 40 vinarjev.

Glasovnica za volitev namestnikov v občinski odbor (na belem papirju), v slovensko-nemškem jeziku, 4°, 100 komadov 1 krona 20 vinarjev.

Pooblastila za občinske volitve, slovenska in nemška, folio, 100 komadov 1 krona 60 vinarjev.

Dolžno pismo za posojilnice, 3 strani folio, 100 pol 4 krone.

Za krajne šolske sovete:

Šolska naznanila (Schulnachrichten), slovensko-nemška, folio, 100 komadov 2 kroni.

Vabila k sejam krajnega šolskega sveta, 4°, 100 komadov 1 krona.

Postava iz dné 10. roznika 1894. leta, s katero se nadatek ali likof kmetijskih poslov uravná, v slovensko-nemškem jeziku, 100 komadov 4 krone.

Nadatne izkaznice (likofni listi), slovensko-nemški, 100 komadov 1 krona.

Za župnijske urade:

Mali katekizem, kartoniran iztis 30 vinarjev.

Srednji katekizem, kartoniran iztis 64 vinarjev.

Veliki katekizem, kartoniran iztis 80 vinarjev.

Cecilija. Cerkvena pesmarica, I. in II. del. (Uredil Anton Foerster.) — Velja za ude broširan iztis vsakega dela 1 krono, v 1/2 prt vezan 1 krono 40 vinarjev, v prt 1 krono 80 vinarjev, v 1/2 usnji 2 kroni; za ne ude in po knjigarnah velja broširan iztis 1 krono 40 vinarjev, v 1/2 prt vezan 1 krono 80 vinarjev, v prt 2 kroni 20 vinarjev, v 1/2 usnji 2 kroni 40 vinarjev. Poštne je plačati za posamezne iztise 30 vinarjev še posebej.

Litanije presv. Srca Jezusovega s posvetilno molitvijo in prošnjo k najsvetejšemu Srcu; 25 komadov 90 vinarjev (po pošti 10 vinarjev več); 50 komadov 1 krona 60 vinarjev (po pošti 20 vinarjev več), 100 komadov 2 kroni 80 vinarjev (po pošti 30 vinarjev več).

Tri božje čednosti, 100 komadov 80 vinarjev, po pošti 1 krona.

Reši dušo! Spomin na sv. misijon, 16 strani, 100 komadov 3 krone, 500 komadov 12 kron, 1000 komadov 20 kron.

BRADYjeve Marijaceljske prej M želodčne kapljice

zaradi svojega **poživljajočega in krepčajočega učinka** na prebavne telesne dele se obče priporočajo, kedar se **nima teka pri jedi**, pri **slabem prebavljanju in drugih želodčnih boleznih**.

Zahtevajte v lekarnah izrecno le

Bradyjeve želodčne kapljice.

C. Brady, lekarna pri ogrskem kralju, Dunaj, Fleischmarkt 1.

Kupujte národní kolek!

Kmetija na prodaj.

V Logivasi, pošta Vrba ob jezeru na Koroškem, se prodá kmetija, p. d. pri Kokalu, obstoječa iz 32 oralov svetá s hišo in skednjem vred za 4500 goldinarjev. Kupec mora prevzeti vžitkarja. Ponudbe pod naslovom: **I. A. V. poste restante v Beljaku.**

Slovenska gospodinja!

Zavedaj se svojega rodu ter zahtevaj vselej in povsod cikorijo Cirilovo, torej slovensko, katera je najboljša in v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Zdravje je največje bogastvo! Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri **želodčnih boleznih**, ublažujejo **katar**, urejujejo **izmeček**, odpravijo **naduho**, bolečine in **krče**, pospešujejo in zboljšujejo **prebavo**, čistijo **kri in čreva**. Preženó **velike in male gliste** ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti **hripavosti in prehlajenju**. Lečijo vse bolezni na **jetrih in slezah** ter **koliko in ščipanje v želodec**. Odpravijo vsako **mrzlico** in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele radi tega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg šte. 73, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja. — **Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto:**

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 steklenic) 8 K, 3 ducate (36 steklenic) 11 K, 4 ducate (48 steklenic) 14-60 K, 5 ducatov (60 steklenic) 17 K.

Imam na tisoče priznanih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baratinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanić, seljak itd.

Ustanovljena l. 1360.

Mestna lekarna, Zagreb,

Markov trg št. 73, poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo!

POZOR! Bolnemu zdravje, slabemu moč. POZOR!

Pakraške kapljice in Slavonska biljevina sta danes dva najbolj priljubljena ljudska leka, ker delujeta gotovo z najboljšim uspehom, ter si tako pridobivata sloves po vseh delih sveta. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja.

Bolnemu zdravje, slabemu moč.

Slavonska biljevina

se rabi z uprav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolesti v prsih, prehlajenju, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, zbadanju, kataru, odstranjuje goste slinje in deluje izvrstno pri vseh tudi najstarejših boleznih v prsih in na pljučih.

Cena je naslednja franko na vsako pošto: 2 izvozni steklenici K 3-40

4 " " " 5-80

6 " " " 8-20

Manj kot dve steklenici se ne pošilja. Denar naj se pošlje naprej ali se pa povzame. Prosim, da se naročuje samo in izrecno le pri meni pod naslovom:

Peter Jurišić, lekarnar, Pakrac br. 105, Slavonija.

Pakraške kapljice

delujejo proti vsem boleznim želodca in črev, odstranjujejo krče, bolečine v želodec, preganjajo vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, odganjajo male in velike gliste, odpravljajo mrzlico in vse od te izhajajoče bolezni. Lečijo dalje vse bolezni na jetrih in slezah. Najboljše sredstvo proti bolezni maternice in madrona, vsled česar ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Naroči naj jih vsakdo pod naslovom: **Peter Jurišić, lekarnar, Pakrac 105, Slavonija**. Denar naj se pošlje naprej ali s poštanim povzetjem. Cena je sledeča, in sicer franko na vsako pošto:

12 steklenic (1 tucat) K 5-—

24 " (2 tucata) " 8-60

36 " (3 tucati) " 12-40

48 " (4 tucati) " 16-—

60 " (5 tucatov) " 18-—

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares **zajamčeno pristno**, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. Dobiva se povsod!

Varstvena znamka.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 1.000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Koledvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predjme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dné vloge do dné vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.